

SXEDIO.J93

6.5.1967: Ο ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ ΓΙΩΡΚΑΤΖΗΣ ΣΥΝΑΝΤΑΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΜΕ ΤΟ ΓΕΩΡΓΙΟ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟ ΕΝΩ ΤΟΣΟ Ο ΙΔΙΟΣ Ο ΓΙΩΡΚΑΤΖΗΣ ΟΣΟ ΚΑΙ Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡΙΒΑΣ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΤΕΛΙΚΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΧΟΥΝΤΑ ΠΑΡΑ ΤΙΣ ΑΡΧΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΙΣ

Ο ισχυρός άνδρας της Κυβέρνησης Μακαρίου Πολύκαρπος Γιωρκάτζης, υπουργός Εσωτερικών και Αμύνης και ο αρχηγός της ΑΣΔΑΚ Γεώργιος Γρίβας-Διγενής δεν περίμεναν πριν εκδηλωθούν για το νέο καθεστώς που προέκυψε από το πραξικόπημα της 21ης Απριλίου.

Όπως σημειώνει ο Πέτρος Πετρίδης στην Ιστορική Εγκυκλοπαίδεια της Κύπρου, (περίοδος **1960-1073**, σελ. **230**) ο Πολύκαρπος Γιωρκάτζης ήταν εκείνος που ανησύχησε ιδιαίτερα, όταν πληροφορήθηκε την ταυτότητα των ηγετών του πραξικοπήματος.

Προσθέτει:

"Μερικοί από αυτούς είχαν υπηρετήσει στην Κύπρο και τους γνώριζε από πρώτο χέρι. Ωρισμένων είχε ζητήσει την μετάθεση για ανάρμοστη συμπεριφορά έναντι του Προέδρου Μακαρίου, όπως ο τότε λοχαγός Θεοφιλογιαννάκος, ο γνωστός μετέπειτα βασανιστής του ΕΑΤ-ΕΣΑ (της Στρατιωτικής αστυνομίας της Χούντας). Περίμενε ότι όπως ήταν φυσικό τώρα που βρίσκονταν στην εξουσία θα τους "ανταπέδιδαν τα ίσα".

Στους στενούς του συνεργάτες είπε επανειλημμένα:

"Δεν θα καλοπεράσουμε με τούτους..."

Αντί όμως να έλθει σε σύγκρουση μαζί τους, προτίμησε να ελιχθεί και να έλθει σε επαφή μαζί τους ξεκινώντας από την κορφή.

Πηγαίνοντας στο Παρίσι στις **6 Μαΐου 1967** για να κάμει διευθετήσεις για το γάμο του, σταμάτησε στην Αθήνα για να κάμει εκτίμηση της κατάστασεως, από κοντά. Σκοπός του ήταν να σφυγμομετρήσει τις

διαθέσεις του καθεστώτος.

Είχε μοναδική συνάντηση με τον εγκέφαλο του πραξικοπήματος υπουργό Προεδρίας συνταγματάρχη Γεώργιο Παπαδόπουλο, που ήταν γνωστός του από τότε που ανέλαβε το Υπουργείο Εσωτερικών. Ο Παπαδόπουλος όπως και ο Στρατηγός Καραγιάννης, πρώτος αρχηγός της Εθνικής Φρουράς, ήταν μεταξύ των εκπαιδευτών που είχαν εκπαιδεύσει τα πρώτα στελέχη της Υπηρεσίας Πληροφοριών του υπουργείου Εσωτερικών, (της Κύπρου) το 1960-62.

Από τις πρώτες αυτές επαφές του φαίνεται να γύρισε καθησυχασμένος στην Κύπρο, γιατί πείσθηκε ότι προσωπικά δεν έπρεπε ν' ανησυχεί. Ο εξελίξεις, όμως δεν άργησαν να τον πείσουν ότι βρισκόταν στην ίδια μοίρα με τους άλλους και να τον κάμουν να μεταβάλει ριζικά τις απόψεις του και να φθάσει στη συνωμοσία για τη δολοφονία του Παπαδόπουλου, τον οποίον πριν από λίγο καιρό είχε καλέσει σαν κουμπάρο στους γάμους του.

Ωστόσο έχοντας γνώση της καταστάσεως, δεν αντέδρασε και παρακολουθούσε χωρίς να εκδηλώνεται στις άγριες επιθέσεις της χούντας, κατά του Προέδρου της Βουλής Γλαύκου Κληρίδη. Δεν ήταν ο μόνος που κράτησε αυτή τη στάση. Και άλλοι παράγοντες σιώπησαν και άφησαν τον Κληρίδη να αντιμετωπίσει μόνος την οργή της χούντας.

Μόνο όταν αντελήφθησαν ότι μετά τον Κληρίδη θα ήταν η δική τους σειρά, αποφάσισαν ότι δεν ήταν σωστή τακτική να σιωπούν. Ανάμεσα τους και ο Γιωρκάτζης που πείσθηκε ότι οι συνταγματάρχες δεν θα έκαμναν εξαιρέσεις, ο Κληρίδης του είπε τις σκέψεις του: Ήταν φανερό από τη μέχρι τότε πολιτική της χούντας ότι απώτερος στόχος ήταν ο Μακάριος, αντί όμως να κτυπήσει κατ' ευθείαν το στόχο, προτίμησε την τακτική του σαλαμιού, δηλαδή εξουδετέρωση, κατά στάδια, όσων υποστήριζαν τον πρόεδρο Μακάριο με την απομάκρυνση του από τις θέσεις τους μέχρι που ο Μακάριος να βρεθεί απογυμνωμένος απ' όλους τους συνεργάτες του.

Οι εξελίξεις που ακολούθησαν πριν περάσουν πολλές βδομάδες, δικαίωσαν τις σκέψεις αυτές.

Η αντίδραση του Στρατηγού Γρίβα στις εξελίξεις, σαν στρατιωτικός που ήταν, θα έπρεπε να ήταν ευνοϊκή. Και όμως κάθε άλλο ήταν παρά ευχαριστημένος. Όταν μάλιστα πληροφορήθηκε ποιοι ήταν οι πρωτεργάτες του πραξικοπήματος, η δυσπιστία του μεγάλωσε. Πίστευε ότι ένα "εθνικό κίνημα" όπως έλεγε σε συνεργάτες του, θα έπρεπε να προέλθει από τον βασιλιά και τους στρατηγούς. Στην περίπτωση αυτή, έλεγε, θα επρόκειτο για εθνική κίνηση, γιατί θα προερχόταν από την ηγεσία του Έθνους.

Και με τον συλλογισμό αυτό κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το πραξικόπημα των συνταγματαρχών δεν ήταν εθνική κίνηση και προειδοποιούσε τους συνεργάτες του ότι το νέο καθεστώς ήταν επικίνδυνο για την Κύπρο. Ίσως να είχε υπ' όψη του και το προηγούμενο της ματαιώσεως του πραξικοπήματος στην Κύπρο που θα προερχόταν από τους Στρατηγούς για την οποία υπεύθυνοι ήταν ακριβώς εκείνοι που βρίσκονταν στην εξουσία.

Γι' αυτό ο Στρατηγός Γρίβας καθυστέρησε να αποστείλει οποιοδήποτε μήνυμα προς το κεθεστώς των Αθηνών. Μόνο ύστερα από αρκετές μέρες, στις 28 Απριλίου, έστειλε μήνυμα προς τον Κόλλια, στο οποίο έλεγε:

"Ενοπλοι δυνάμεις Κύπρου συμπαρίστανται εις Υμετέραν Κυβέρνησιν δι' επιτέλεσιν αναληφθέντος εθνικού έργου και είναι πεπεισμένοι ότι αύτη θα βοηθήση εις την εκπλήρωσιν της ανατεθείσης εις αυτάς εθνικής αποστολής εν Κύπρω".

Είναι ενδεικτικό ότι στο τηλεγράφημα του Στρατηγού δεν εκφράζονταν συγχαρητήρια.

Για τον λόγο αυτό οργίστηκε όταν πληροφορήθηκε ότι την ίδια μέρα η ΚΕΑΚ -Κίνησης Εθνικής Αποκαταστάσεως Κύπρου- που ήταν δικό του δημιούργημα, έστειλε συγχαρητήριο τηλεγράφημα προς την Κυβέρνηση Κόλλια. Για πολλές μέρες το Συμβούλιο της ΚΕΑΚ συζητούσε αν θα έπρεπε να αποστείλει

τηλεγράφημα.

Παρά τις διαφωνίες ο Γραμματέας της ΚΕΑΚ Λεμεσού Πανίκος Πουργουρίδης, έφεδρος ανθυπολοχαγός που σκοτώθηκε στις μάχες της Λεμεσού κατά την τουρκική εισβολή, έστειλε με δική του πρωτοβουλία το ακόλουθο τηλεγράφημα:

"Πρόεδρον και μέλη ελληνικής Κυβερνήσεως, Αθήνας.

Κίνησις Εθνικής Αποκαταστάσεως Κύπρου (ΚΕΑΚ) Λεμεσού συγχαίρουσα υμάς επί τη αναλήψει διακυβερνήσεως μητρός πατρίδος εις κρισίμους στιγμάς χαιρετίζει δι' υμών ενδόξους ενόπλους δυνάμεις και υπερήφανον ελληνικόν λαόν, αναμένει δε δι' εθνοσωτηρίων ενεργειών σας πραγματοποιήσιν ενώσεως".

Όταν το διάβασε ο στρατηγός Γρίβας έγινε έξαλλος, κάλεσε τον Πουργουρίδη στο σπίτι του και του έκαμε έντονες παρατηρήσεις μπροστά στα άλλα μέλη της επιτροπής. Ήταν σ' αυτή την περίπτωση που ανέπτυξε την σκέψη του ότι εφ' όσον η κίνηση δεν προερχόταν από την κορυφή του Έθνους, δεν ήταν εθνική και την χαρακτήρισε υποκλοπή της εξουσίας.

Φρόντισε όμως να κρύψει τις σκέψεις του αυτές και ακολούθησε πιο προσεκτική πολιτική έναντι της χούντας.

Όταν λίγους μήνες αργότερα ο Γεώργιος Παπαδόπουλος ήρθε στην Κύπρο και δήλωσε ότι δεν συνάντησε ανθενωτικούς ο Στρατηγός αφείρεσε από το κείμενο της ομιλίας του Πανίκου Σωτηρίου στο μνημόσυνο του Αντρέα Παντελίδη ωρισμένες φράσεις που αποτελούσαν αιχμές κατά του Παπαδόπουλου και της χούντας.

Οι φράσεις αυτές επέκριναν τη δήλωση του Παπαδόπουλου για τη μη ύπαρξη ανθενωτικών και εξέφραζαν αμφιβολία αν ύστερα από αυτή την "διαπίστωση" το νέο καθεστώς θ' ακολουθούσε εθνική πολιτική.

Ο στρατηγός είπε ότι παρ' όλο που συμφωνούσε με την κριτική δεν ήθελε να φανεί ότι υιοθετούσε τις κατηγορίες κατά του καθεστώτος, επειδή θα

παρευρισκόταν ο ίδιος στο μνημόσυνο και ήταν φυσικό να κατηγορηθεί ότι τις υιοθετούσε".